

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตน
ของ นายเจริญ ภัคดีธนากุล ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๒๐/๒๕๕๒

เรื่องพิจารณาที่ ๑๘/๒๕๕๐

วันที่ ๕ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๕๒

ประเด็นวินิจฉัย

พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ มาตรา ๖๕ วรรคสาม ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๕ มาตรา ๔๕ วรรคสาม และมาตรา ๕๐ หรือไม่

ความเห็น

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๔๕ วรรคสาม ที่บัญญัติว่า “การจัดการศึกษาอบรมขององค์กรวิชาชีพหรือเอกชน การศึกษาทางเลือกของประชาชน การเรียนรู้ด้วยตนเอง และการเรียนรู้ตลอดชีวิต ย่อมได้รับความคุ้มครองและส่งเสริมที่เหมาะสมจากรัฐ” และมาตรา ๕๐ วรรคหนึ่ง ที่บัญญัติว่า “บุคคลย่อมมีเสรีภาพในทางวิชาการ” และวรรคสอง ที่บัญญัติว่า “การศึกษอบรม การเรียนการสอน การวิจัย และการเผยแพร่งานวิจัยตามหลักวิชาการ ย่อมได้รับความคุ้มครอง ทั้งนี้ เท่าที่ไม่ขัดต่อหน้าที่ของพลเมืองหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน” นั้น มีเจตนารมณ์ที่จะส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าในทางความรู้ สติปัญญา หน้าที่พลเมือง และศีลธรรมอันดีของประชาชน โดยวางหลักการให้สิทธิเสรีภาพทางการศึกษาแก่ประชาชนอย่างกว้างขวาง ทั้งยังได้ตัดข้อความที่ว่า “ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ” ซึ่งเคยมีอยู่ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๔๓ วรรคสาม ซึ่งมีหลักการตรงกันกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๔๕ วรรคสาม ออกไป

อย่างไรก็ตาม หลักการให้เสรีภาพทางการศึกษาดังกล่าวก็หาได้ให้ไว้อย่างไรขอบเขตปราศจากข้อจำกัดใด ๆ ไม่ เพราะมาตรา ๔๕ วรรคสาม และมาตรา ๕๐ วรรคสองของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ก็ได้วางขอบเขตที่จำเป็นต้องมีเอาไว้ด้วยว่า การคุ้มครองและส่งเสริมการจัดการศึกษาอบรมขององค์กรทางการศึกษา ย่อมเป็นไปภายในขอบเขต “ที่เหมาะสม”

และการให้ความคุ้มครองแก่การศึกษาอบรม การเรียนการสอน การวิจัย และการเผยแพร่งานวิจัย ตามหลักวิชาการ ก็ให้กระทำ “เท่าที่ไม่ขัดต่อหน้าที่ของพลเมืองหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน”

สำหรับพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ มาตรา ๖๕ วรรคสาม ที่บัญญัติว่า “การลงโทษนักเรียนหรือนักศึกษาให้กระทำเท่าที่สมควรเพื่อการอบรมสั่งสอนตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด” นั้น มีวัตถุประสงค์ที่จะคุ้มครองสิทธิของเด็กที่มีอายุต่ำกว่า ๑๘ ปีทุกคน ไม่ว่าจะศึกษาเล่าเรียนอยู่หรือไม่ การปฏิบัติต่อเด็กในทุก ๆ ด้านจะต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สูงสุดของเด็ก โดยเฉพาะการลงโทษเด็ก จะกระทำได้เพียงเท่าที่จำเป็นและพอสมควร เพื่อประโยชน์แก่การอบรมสั่งสอนเท่านั้น ในส่วนของเด็กที่อยู่ในวัยเรียนนั้น จะลงโทษในทางที่เป็นการตัดโอกาสทางการศึกษาของเด็กโดยปราศจากความจำเป็นมิได้ การที่มาตรา ๖๕ วรรคสาม บัญญัติว่า “การลงโทษนักเรียนหรือนักศึกษาให้กระทำเท่าที่สมควรเพื่อการอบรมสั่งสอนตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด” ก็เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ดังกล่าว อันเป็นการสอดคล้องกับหลักการให้สิทธิเสรีภาพทางการศึกษาแก่ประชาชนตามรัฐธรรมนูญดังกล่าวข้างต้นด้วย ถึงแม้จะมีผลไปจำกัดการลงโทษนักเรียนนักศึกษารองการศึกษายูบียง แต่ก็เพียง “เท่าที่สมควรเพื่อการอบรมสั่งสอน” เท่านั้น บทบัญญัติมาตรา ๖๕ วรรคสาม ของพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ จึงเป็นบทบัญญัติที่อยู่ในขอบเขต “ที่เหมาะสม” ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๔๕ วรรคสาม และ “ไม่ขัดต่อหน้าที่ของพลเมืองหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน” ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๕๐ วรรคสอง และจึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๕ ด้วย

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงเห็นว่า บทบัญญัติมาตรา ๖๕ วรรคสามแห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ เป็นบทกฎหมายที่บัญญัติอยู่ในขอบเขตที่เหมาะสม และไม่ขัดต่อหน้าที่ของพลเมืองหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ดังนั้น จึงมิได้ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๕ มาตรา ๔๕ วรรคสาม และมาตรา ๕๐ แต่อย่างใด

นายเจริญ ภัคดีชนากุล

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ